

בְּשַׁלְמָה בֶן יִצְחָק

רִאשֵׁת יִצְחָקִיָּה

מִפְכָּנָת לְלִזְנִית

[עד דף ג' סוף עמוד א'
תנא בטל וברוחות]

נוסח דפוס ספרד
שנת ה' רנ"ב
בתוספת הగהות מכתבי יד
ונוסח הגמ'

נדפס שנת ה' תשע"ד
הוצאת ספרים משה חי
עזרה ישראל 4 י-ם
טל' 02-6257993

יגלו הלומדים ותربה הדעת כי בחסדיו המרובים של קורא הדורות מראש, זכינו להיוודע למימצא נפלא אודות פירוש רשי' למסכת תענית, כי מלבד אשר נתערכו ועוררו רבותינו האחרונים אודות יהוס הபירוש למסכת תענית הנדפס בגמר על שם רשי' אם אכן יצא מתחת ידו, בהיות שנראו בו עניינים שלא לפי דרכו וכן שאהרי' בזה מהר'ץ חיות בשוי'ת אמרי בינה ס' ה ורבים לפניו ולאחורי, וכבר נדפס בעוזיה'ת ספר רשי' תענית שם הובאה התשובה הב' לדעת שאר המפרשים, ובתוספת נופך בחוברת הוספות להספר הב' שנדפסה בשנת תשס'ז). ומסקנת הדברים:^a בהיות זהראונים בפירושיהם למסכת' ובשאר חיבוריהם^b מביאים פירושים ושיטות ממש רשי' והם נמצאים בפירוש המיווה לשוי'י, בהכרח שהפירוש בעיקרו מרשי' אלא שנוסף בו איזה דברים מתלמידים.

עתה בנו לעורר בפירוש הנזכר, במה שנדפס ממנו מתחילה המסכת ועד דף ג' סוע'א תנא בטל וברוחות, שלפי האמת אין הוא תחילת הפירוש, וכפי שיבואר בעוזיה'ת:

א: בגמ' מסכת תענית שנדפסה בספר קודם הגירוש [שנת ה' רנ'ב בדפוס ואדי אל הגרה, ע"י רב שולמה הלוי אלקבץ] עם פירוש רשי', מופיע פירוש אחר לחולטין^c, וכן נמצא בשני כתבי יד מלפני כ-700 שנה על כל המסכת בשינויים קלים כפי המצויה במעתיקם, [ראה תצלוםם להלן אי'ה].

ב: רבותינו הראשונים הזיכרו עניינים ממשו של רשי' על העמודים הראשונים של המסכת, והדברים מופיעים בפירושו הנדפס בספר ו בכתב היד הנז', ולא נמצא מהם בפירוש הנדפס ביום בגמורות. וכדלהלן:

רבינו ישעה הראשון [פסק הדין על תענית דף ב:] כ' "העובר לפני חותיבתו: כתוב המורה [כך מכנה לרשי' בחיבוריו], ולא אתפרש לי טעם".

תלמיד הרשב'א [שיטה לבעל הצורות נדפס מחדש בס' שיטות קדומות למסכת תענית] בדף ג. כ' "ורשי' זיל לא גרים לעיל אי רב יهوשע וכו' משום הא דקאמרי ר' יهوשע אמר וכו' ואנו כבר פירשנוו. ואי קשיא לך למא ר' אליעזר היה. ויל' דר' אליעזר מלולב גמר כדאמר' לעיל אבל מניסוך המים לא ס'ל דחווי מי'ט ראשון וכן כתוב רשי' זיל לעיל".

ריבב'ז [רב יהודה בר ברכיה, בפירושו על הרוי'ה] מעתיק תלמיד ל' לרשי' ככל האפשר, וכן מעתיק בתחילת המסכת הדיבורים הנדפסים בספר ו בכתב^d, וכן ה'ר עובדיה מברטנורא דרכו בכל מקום להעתיק פרשי' וכן מעתיק מהדיבורים הנדפסים בספר.

א. ע"פ הרחיד'א בס' שם הגדולים עין מראה כהן ריש תענית וספר אור החיים לרבי חיים מיכל מערכת ש.

ב. הרוי' בתוספותיו ובפסקיו, הריטב'א, הר'ז, רבינו בצלאל [כת' נזכר בשם הגדולים], המאיר, תלמיד הרשב'א [שיטה לבעל הצורות].

ג. הרשב'א בתשובה ח'א שפוג, מדר'ם חלאה תש' עא. רדב'ז ח'ח [-מכת'י] תש' קמא, אמונה ובטחון [מיוחס להרמב'ז] פ'ג, תלמיד הרשב'א בספר השלחן הל' תעניות שער א' ב' ד', המגיד משנה הלכות תעניות קרוב לעשרה פעמים, ספר יוחסין מאמר א ד'ה בני בתירה -ראה להלן, מאמר ב אות א ד'ה רב אושעיא, ואות ג ד'ה רב גיורי.

ד. התודה והברכה לה'ר טוביה בזמן שליט'א, שהAIR עני בו.

רביינו המאירי בדף ב: כ' "זהרי למדת בסוגיא זו ג' נסחאות ויש בה עוד רביעית לגזרלי הרבנים [כך מכנה לרשי] בחיבורו] והוא שגורסים מלולב גמר לה או מנוסף המים גmir לה ולא עוד, והוא שלדעתם אין כוונת השאלה אלא לידע דעתו של ר' אליעזר בנוסך המים מהיכן הוא מתחיל" וכו'.

בספר יוחסין [تلמיד מהר"י אבוחב השני, מאמר א ד"ה בני בתירה] כ' בזה"ל "ורש"י פירש בפרק א קמא דתעניתות [ג.]. כי אלו שהיו בזמן ההלל הם ר' יהודה בן בתירא ורבי יהושע אחיו".

מה"ר יעקב בן חביב בס' עין ישראל [עיין יעקב] על אגדות הש"ס [דפו"ר יונציה שפה דף קכו:] מעתיק פרש"י אחר הגמ' ושם מעתיק בעמודי המסכת הנזכרים את הדיבורים שבדף ספרד ואת שלפנינו אין מעתיק (זולת הדיבורים): "אני ה', ולא שלתי. פותח את יזר, ולא שלליה" המופיעים שם בסוגרים עגולות), וכבר הרגיש בזה נכדו של מהרצ"ח בס' הקדם שנה ב' תרס"ח עמ' 118 שבא לידי אחד מכתביו היד הנזכרים. ודיבורים אלו המובאים בעין יעקב הביאו האחרונים שם רשי":

ג: באשר לפירוש הנדפס בغمורות על ג' עמודים הראשונים אשר יסודתו בדפוס יונציה שנת ה' רפ"א ואחריו נמשכו הדפוסים עד ימינו. כ' עליו הגאון המפורסם רבי שלמה הכהן מוילנא [הagation חشك שלמה תענית ג: רשי ד"ה עשר נטיעות] "ונראה שרש"י מב' דפין הראשונים הוא לקוח מפי' רבינו גרשום ז"ל". ובספר תקנת עוזרא [עמ' ס מעילה מה"ר עוזרא אלטשולר, נדפס בפעטרכורג תרצ"א] ב"זאהרה" שבראש הספר כ' "יראה זה מצאי שהפירוש המיזח לרשי" על מסכת תענית אשר גם עליו הוסכם בצדך שאנו מפרש"י רק אחד מתלמידיו, גם אותו המפרש ראה פירוש רגמן"ה למ"ס תענית והשתמש בו ומראשית המסכת עד סוף דף ג' ע"א ד"ה בטל וברוחות הלא בעקבות הרגמן"ה ולא נתה ימין ושםאל" וכו'.

לכן נתעוררנו להעתיק הפירוש הנדפס בספרד, וציננו שינוי נסחאות משני כתבי היד (כאן המקום לוזנות ליד הרב חרצוג על המיצאים לידינו את צלום כתבי היד ודפוס ספרד, ובבית המדרש לרבני ניו יורק על הרשות להשתמש בב' כתבי היד הנמצאים ברשותם בקטלוג אדרל מס' 17 ומס' 19 ראה אודותם בפרטוט במבוא ש' רבוי דוד הלבני הנדפס בס' חלקו של יעקב עמ' ס תענית), ובמקום שהנוסח אחד בב' כתבי היד, ובדף ספרד אייננו, הוספנו התיבות בסוגרים [], וכן בהיפך הסגרנו התיבות () וכל זה במקומות שראינו תועלת בשינוי הגירסה – לכל הפחות לריזטה דילישנא. וכאשר ההוספה או ההשמטה ה משתבות היו רק באחד מכתביו היד רשמננו זאת בהערות, וביותר מזה לא הוספנו וגרענו זולת תיבת ר' שבמקומה כתבנו רביה.

תהיilot לה' הדפסנו לפניו כעשור שנים ספר רשי" תענית וכו' פירוש עוז וזדר משא ומתן בפירוש הנדפס כאן ובשינוי נסחאות מהכת"י וכן מה שמצא במאמריהם שהעתיקו איזה דיבורים מלאו וביארום. כן נדפסו שם שינוי נסחאות על יתר המסכת מחד מכתביו היד הנזכרים, ולקוצי רשי" על מסכת זו שנזכרו בראשונים ואינם בנדפס.

מהדורא זו נדפסת לעילוי נשמת הבוחר היקר נעים הליכות, שוננה הלכות, זורע צדקות וחסדים, ר' יונז פתחים" (אקטן) ב"ר משה מרדיyi ז"ל, שנתבש"ם (ביום מנוחה כז מנחים אב תשע"ג והוא בן לב שנים ומחצה) אחר שנתייסר יסורים קשים ומריים בנפש וגופ תקצר היריעה מהיכלים, ולמרות הכל צהלו עלי פנוי, ופיו מלא תהילות ה' ותורתנו, והיות ולא זכה להקים בית ולהניח אחריו זרע, יהיו רצון שזכות לימוד התורה בפרש"י הנוכחי תעמוד לו לטוב לו לעולם שכלו טוב ואורך לחזות בנוועם ה' ולבקר בהיכלו ותהי נשמותו צורחה בצוור החיים. התודה והברכה לכל המסייעים לזכות הרבה.

הוצאת ספרים משה חי י-ט

ה. יפה תואר ב"ר פרשה ע"ג, מוהר"ג כ"ז בס' קדושה וברכה ברכות לג., ברית אברם על הילקו"ש פר' ויצא, בעל נתה"מ בס' אמרת יעקב ריש מס' תענית, לי לישועה במסכתין.

ו. ובכך תירץ لكمן ד: את הסתיקות בפרש"י בענין דעת רבי יהושע שמצויר גשם מים הנחת לולב, אם הוא בשבעי או בשミニין, שהגרא"א והగבורות אריה והר"ב רנסבורג הראו בזה סתיקות, ויש להוסיף שכן לפי המופיע בדף ספרד הדיבורים توأمם שהוא Lil Shmini.

ג. ונאו בכרך אחד עם קונטרס קילורית לעין מהגאון המפורסם כמוש"ר שלמה אלגואי ז"ל על אגדות הש"ס, שנדפס אחר מאות שנים שהיא מונה בקרון זווית [משנת הת"ר].

היה לך מילר [לו] סקבי'ה כן [לי]
מפתחת כל חייה סמיטיס סחה'ית
בן הילדיות זיך לי צלך מפתחות
כל מגילותך גיל צליח וו' נלה'
ק' י' טים ביל תלמיד וו' חתת
ק' י' טים ביל תלמיד וו' חתת
כ' י' טים ביל תלמיד וו' חתת
מפתחות כן שלפיו טים ממן
סמכון זו בגין טים ממן
טו' כת' א' טם
ופלאות.
ו' כת' ב' ו' כת' ב'
ונגליות. ו' כת' ב'
א' טוק'ה. ו' כת' ב'
ל' דאה' לא שיש
מפתח של כל' וען
משם.
מהגיה בע' ו'
דורשין ו' בט' ו'
שטו אוצרות של
ופל' ודרה ש'

סופה ומורה של קיטר ש"כ (דודה ב'. כה). פחה י"ז (את) אבזרו ומקשין, הב' בתקיעא איתנוו וב' באדריאו אונן כרכיבין הלאו און מן האיזין (תולמים קמן). ואmortץ עד שלא און זוד הז' ברכיע משבא חדות הפלט דראן לאר נזנאמור (סס. ג. ח.) כי לא אל חוץ ריש עתה (ולא) יעור' רע' וא' קשיא' לך. לא דארם ר' יונן מופת שלשנין לא מחד לשליט הרכיבין אך בירמייה בע' פיעין עון אונן לאון לון, שי' לרום שלחמאן מונגה לתבאה הען ב' ומן טאנן לא צפין לו בדורא נבנה לשלוחן ומכבל הנון לא ניכרעד' און צאנטער.

מִלְימָנִי מַזְכִּילִין גִּכוֹלוֹת נֶקְמִים וּכְוֹ' מֵיּוֹס טוֹכְן אֲחַתְּלוֹן כָּל חָג: מֵיּוֹס כְּצָמִינִי לְלָהּ יַתְבִּין צְמָה מַדְלְכִין הַכָּל כָּל צְבָנָה לְהָרְאַתְּמִים לְמַעַיְּוָה! סָוכָה סִימָן קָלְלָה כָּתָם. הַס כָּנָה: הַס הַהָּה הַוְּמָר מַזְכִּילִין הַנְּעָפָר קָלְלָה כָּתָם.

מְאִימָתִי

מזכירים גבורות גשמי רב אליעזר אומר מיום טוב הראשון של חג לא אמר לו ר' יהושע הוויל ואין הדגשימים אלא סימן קללה בחג למה הוא מזכיר אמר לו ר' אליעזר אף אני שואל אין את גשמי אלא סמור ליגשימים ר' יהודה אומר העובר לפני התיבה ביוט' האחרון של חג האחרון מזכיר ראשון אין מזכיר ביוט' והראשון של פסח הראשון מזכיר האחרון אין מזכיר: גמ' תנא היכא קראי רקתני מאיתמי תנאatum הtam קאי זולתתני התם מיש' דשבקיה עד הכא אלא תנא מראש השנה סליק דתנן וובtag נידונין על המים ואידי' דתנא זובtag נידונין על המים תנא מאיתמי מזכיר גבורות גשמי וליתני מאיתמי מזכיר על הגשמי Mai גבורות גשמי אדר' יוחנן מפני שיזורין בגבורה שנאמר עשו גדולות * עד אין חקר ונפאלות עד אין מספר וכתיב הנוטן מטור על פני ארץ ושולח מים על פניהם חוותות Mai משמע אמר רבבה בר שלא ATI

* צ"ל וain (הגהות
דב"ח)

ל' בכת"י בימי

כ בב' הכת"י נוסף:

בן-מוך'י ותלמיד

דורמְבֵן שָׁהַעֲתִיקָן

דיבור זה ליתא

רמי עליה חובה

ומיום הראשון רמי

עליה חובה לרצות

לפני השאלה שכל
דברו לרובן מרביהם

וּמְדִצָה וּמוֹדָה

וְאַסִּימָן קָלָה לֹא

קפידין ורבי יהושע

קְלָמָה
קְלָמָה

מוכיר וauseg דלולב

וְנִיסוֹךְ הַמִּים לְדִיצָׁיו

הם באין לא מדברין

הכ' מה טעם קבועם

ליה. יה[ן] כותב בס' רג

אוכרי זיל מהדורא א

הענין

ה' יא' קושע דהמר מious טוב סאלחון דלען האכני ליא' לאגמוני
טומולוכ לדריליה הוו מוכיל צענת סימן קללה יכול לאתחיל
ולאכלי מגנער. וא' מיניקן סמיס מה ניסוך סמיס
צעילס וכו' אף טכלת ניללה. וא' מטהיל ניללה.
למפלקן מה ניסוך סמיס
מהויה וכו', ומפלקן כמי מה
לו' נטחלה צו' מה ניסוך
אטטלומי' צו' וכן מה ניסוך
סמייס הנטחלה צו' ניללה להמר מל
וכו' אף הנטחלה הו' צו' ניללה.
ו' אף נטחלה צו' ניללה הנטחלה
נסוך ניללה להן מנכסן היל
בטעמי סל טה כליהן לדרלמען
צמסכת (סונטה) [יומלך] וכו'. להז
טעם ווית לכל למפלקן
למנעל. נט' [לכטני
בספלייסי'] הマル מר מנהטס
ונסילאס ניללה צוצק הו' [אנט]
לכל מולדיסין לעוויין צלטימוק
סמייס צטמאל סל קח הא' כל ביכר
לעכיה צלטומען', לייפקן כל
לטמילטה יויילוחן' לו' ליום
חכיני' וויתן סקלנטן מתעכט אל
על זטוחו' וויתן על נסכו. וסכה
ס' ג' מולוכ גמל לה' לו' מיניסוך
סמייס [גמל נא'] הマル רב' הא'
לו' מלה רב' הא' וויט' וכו'. וופקן
לו' מיעס [לאו'] מיניסוך סמייס
גמל לה' בסכי וויטן לאכטן
ולכדר בעטו לרבי הא' וויט' אל
סכ' לה' לבבי יסולה צו' צטילא
להרמו' ל�מן [ניסוך סמיס] צטילא
מתקין למי' כי רמי' צטילא
דומיא דולוב.

המתקל דמייך כי למייזי בקנין
לכמיזיג. ווּאַתָּה (ל'ר') [כל'ר'] נוקבֶת להמר בזקן מתחיל יוכזב
בצטילהה צביסי סוחה לכטיג האלט חולק צלייסי סוחה וליתת ליטא
בליה. גולדען כוֹה מנוק מלך גמר לה לאזטלס בלהטון מינימן
בגלאטה. עיטה. פון זונטן. ווּאַתָּה שׁוֹמֵן מינגה (סוחה זוממר) [סוחה ואהן] גלהטון מולייד
באגזעס ניסוקם סייס. ווי מלוֹבְגַּם לְהַזְכֵּלָה (וילטן)
ילדעטען ווּאַתָּה מילוי חיימת מתחיל ניסוקם סייס היליכיא, מירז
דאדריאן. בזען זולְבָּגַּן ניסוקם סייס לְהַמְחִיל צְלִילָה לכתהילקה וליליכ
מן פלאיג, וסיעו להמר רבי הרטו לה למלה רבי היליעז
הרטו, כלומר לה כל [סינער] להמוועדע גנייסוקם סייס מאר
הה, הווא אנטס נוֹגְבָּסְטָן בְּתֵבָה
גאנַטְבָּרְגָּס אַלְמָבָּאָס אַלְמָבָּאָס
אמ לא האבא
מנביאן לילע
לטושה, ואַעֲזָעַן
כען כת'ה.
קנטילט לולְבָּגַּן: בייס טוֹגְגָּה גלהטון צלמאן מולען
כלדאלטמילען [ל']. מסעט סנתהטו: סיעו קלילו יוס טוֹגְגָּה
שחתוב "וּז" צ'וֹרְבָּהוֹן] סמעני קאנפֿילט ערקיית [ס'וֹס] צ'וֹרְבָּהוֹן סעניעי [כוֹלוֹן] קאל
לולְבָּגַּן לדאלטמיל'י גוזלְבָּגַּן בגוזלְבָּגַּן (טוכחה). סוליל וחליבגעט
מיינזן סלען: זולְבָּגַּן חאָרְגָּה דעם וועליכא. קינס בלחין הילג
לולְבָּגַּן על סמייס לְקַסְסְסָה זְפָקָד לְסַסְסָה מיס:
ס'לען גולדען האלט געלן געלן סאמיס לכטיג וועליכא נטל וויליכא נט (ט)
בנטאַז, גאנַטְבָּסְטָן בְּתֵבָה
לטשה. כען.

לע' נמסרו ביד צליח ביהת סקן מילו גולדייש וויל'ו [וכן
הייתה בסנטה קלרין [קיין]] וויליכם למייפךן לילן (ນמכתעו)
[ນמכתמען] כי קראוי נאיה לייקם. [דף ב':] נקמיס
טייען פלאטקה: צערליים ופלוות גדרון מאס לפנמא
הנעולס. [לבבי היליעז'ן] מסיכל
גמר לה: להזיכר גאנטס [מיושם]
להאנזון דבזאלמאן רבי יוסע
קסבל גאנטס מײַן קללָה כֵּן
וואוינו מזוכייל ומצענער זונן קללָה
מזוכייל ווולדֶן מיךן ואיזעלֶן חילָה
רטבי היליער מסיכל גמל לה נלען
סיגג לדכריו דכני לילוֹת ווילן האן
חפיינן דסן מככלן דודלְיאַ גמר לה
לו מולעַן הו מנייסק סטימס
גמeli'ן [במה מילוי קאיה נין האַ
מזוכייל כל ימות ווילן כלילָה דומילָה
דולודַ. ומן זו'יע'ן ואיזעלֶן סוחַ
למאזיל נין דיסס ווילן כלילָה
להאַי גמיר לה מולעַן לה גמירות
לה האַלְמָן נאכטעה ימי הdag מסוקס
סיטימן קללָה סוחַ בתג סליך
מכני ליַה למיגמאַן מולעַן סוחַ
למנזוכייל בתג הילע'ג [סיטימן קללָה]
סוחַ מזוכייל בין צויס נין צלילָה.
מנייסק טמיס: אַהֲרֹן בָּחָר (ע'')
[עלן ריאו'ן [טמיס] קלארמְלִי'
ברלאַס בְּקָנָה (ז'ו') נסכו לפנֵי מיס
בתג כלְיַי צעכְלָמוֹ נכס נטמי צהַ
ווארַי כוֹה מיזס להאַזון אַהֲרֹן
לטאנן ניסוק קמיס כל צענָה ווילָל
כ' יותקן יומָה (ז') אין מנמקין מיס
ונתג'ין'ן האַזְמָן נטמֵיל כלְ שטה.

ס' ג' הוו לילמה מגוון קמייסים סמיסים גמל לה מה ניסוק קמייס בלילה לחמל מל ומונחתס ונקילאס [הפי] בלילה ומונחתס ונקילאס [הפי] ניסוק מה ניסוק [קמייס] הף זוכלה נמי בלילה: ולו גרכין מה ניסוק [קמייס] מלהותה הף זוכלה כו' ופי' ניסוק קמייס גמל לה וניסוק להקתן ביזס ובלילה לחמל מל[יגן] בטולת לבניש ורמי' יב ט) ובקב' מלכת מנוחות (מד:) ובפרק שני (כתלומה) [כתולומה] (ו.) לך' נחלם [כמלכיה יט] ומונחתס ונקילאס [ומונחתס ונקילאס] בקדוננותה בתה לדוכות דיקול לנעשות מנוחת נמקים [הפיilo] בלילה לס' פקליב' לת' הזבח מכועוד יוס ה'ע'ג' דונקיליס עט' רצחן כן' בלאין [כ''] וצ'צח חי'ו צ'ה ה'ל'ג' ביזס לכת' וויריה' לת' ביזס צווטו הטע'ל'לי'ן' קריב' לת' רצחן רצחן נמי' נס' קמי'ו ה'ל'ג' לכת' לכת' נס' קמי'ו בלילה לו' מוחל ה'ל'ג' לכת' לכת' יוס צוומו וויריה' בלילה דע' בזנה סכטוך ומונחתס ונקילאס [ומונחתס ונקילאס] מחי' נס' קמי'ו בלילה לו' לוזל'ג מלמינו לה דה'ל'ג' פצלומין לו'מו. דמונדר בוג אער' דס' מינן קללה זו קללה זו מיעז לא למג'ור מלולב אבל דזומא דלולב דיא'ן נון ההג ואילך דיא'ן טפ'ן קללה זו מונדר בום ולולב. וכוכבת'': מלולב גומ' בה מאצינו שהוא בנין אב מה פציניו בלילה שגאנדר לולקחן לה, אף תוויה נמי בום מונדר בו יונת חוכחה נמי' בלילה וה'ל'ג' קללה זו בתה הילדר מיטב' ליה למג'ור מלולב. ובו' הוא דומונדר בתה אער' דר' גומ' קללה זו.

ה' ב' יט' ווילחוּמִיכָן. נְהַמֵּלֶךְ צְבָנָיִם:
כְּמַכְיָס בְּמַזְבֵּחַ מִזְבֵּחַ וְלֹא
לְרִישׁ לְהַגֵּב מִזְבֵּחַ מִזְבֵּחַ כֵּן
יוֹ"ד' וְצַדְקָה פִּימִיס לְהַמְלֵל
הַלְּגָן מִמְחָסָה וּמִמְלָה. מְכַלְּמִינָה
לְמִזְבֵּחַ סְמִיס מִן הַתְּלוּהָ
וּמִתְּלִיתָ רְמֵי צְבָנִי קָוָה. וּמִסְכִּים:
תְּלֵי סָוָה. וְהַנְּגָגָה דְּכַתִּיבָה כְּכָלָתוֹ
וּמִמְתָּסָה וּמִכְיָס הַקּוֹחַ נְסִילָה
לְפִירִים וְהַלְּיָסָה קָבֵל בְּמַזְבֵּחַ
[סְמִקְרָה] מִזְבֵּחַ מְמִילָה לְהַתִּיבָה
הַלְּגָן מִמְחָסָה וּמִמְלָה. וְצַדְקָה תְּלֵי
וּמוֹכֵר תְּחִילָה. [דָּף ג' ב'.]

בנסוך קמיס נצץ כת'. הלי יומי קווים זקנין וכקנין לכתמיין ליכך ניסוך קמיס הלא הליינט לרני יקולה כל הלוואי להמל בלוונט ועריבה בלוג קיטה מנתק כל צמונהה. לי כי יסוקן לפיו מל יומת נג כת' קווים לתוכון כבר עכשו זכנעה מ'. לי כי יסולש בן כתיליה להמל נסוך מיטת יומי סמיס למלם זכניהם. קיטת יומי כת': ומו לאן. ק'ג כל לה כלבי יקולה נתן ומכו'. זולת גרס'י כלבי יקולה למתניתין למסען מתני' לסקה. בלוג סיס מנתק כל קמוננה: [הלי] גמילי לה זכניהם'. פליגן חנן קמיה להמל ניסוך קמיס זכנעה] כיוד בן בתירה נימה כוותיה קסבר קדש נסך שכר לה' בשני חמראם אם בן ליכתוב קרא או דאףיל הא דתנן ניסוך המים כל לא יומי לעולם ר' יהודה ב' בת שמונה ומפיק ראשון ומעיל

כך אי אפשר לעולם بلا מים אמר
לו ר' יוחשׁ והלא גשמי בחג אינו
אלא סימן קללה אמר לו ר' אליעזר
אף אני לא אמרתי לשאול אלא
להזכיר וכשם שתחיתת המתים מזכיר
כל השנה כולה ואינה אלא בזמנה כך
מזכירים גבורות גשמי כל השנה
ואין אלא בזמנן לפיכך אם בא
להזכיר כל השנה כולה מזכיר רבינו
אומר אומר אני משעה שפסיק
לשאלה כך פסיק להכרה ר' יהודה
בן בתירה אומר בשני בחג הוא
מזכיר ר' עקיבא אומר בששי בחג
הוא מזכיר ר' יהודה משום ר' יהושע
אומר העובר לפניו התיבה ביום טוב
האחרון של חג האחרון מזכיר
הראשון אין מזכיר ביום טוב ראשון
של פסה הראשון מזכיר האחרון אין
מזכיר שפיר קאמר ליה ר'א לרבי
יהושע אמר לך רבי יהושע בשלמא
תחיית המתים מזכיר דכולי יומא
ומניה הוא אלא גשמי כל אימות
דאיתין זמניתו היא והתנן יצא ניסן
וירדו גשמי סימן קללה הם שנאמר
הלא קציר חטאים היום וגוי ר' יהודה
בן בתירה אומר בשני בחג הוא
מזכיר מ"ט דרבוי יהודה בן בתירה
דתניתא רבוי יהודה בן בתירה אומר
נאמר בשני ונסכים ונאמר בששי
ונסכה ונאמר בשביי כמשפטם חרוי
מ"מ י"ד מ"מ חרוי כאן מים מכאן
רמז לניסוק המים מן התורה ומאי
שנה בשני דנקט דכי רמיוי לדחו
בקרא בשני הוא דרמייז הילך בשני
מדርניין רבוי עקיבא אומר בששי
בחג הוא מזכיר שנאמר בששי
ונסכה בשני ניסוכין הכתוב מדבר
אחד ניסוק המים ואחד ניסוק היין
ואימא תרויהו דחומרא סבר לה כר'

ויקלח צס) ואמרלי' בפרק נולב בגה סדר הלג' שילור סכך מילטו בלבון או זו קרית צגדל על המים כי היה ולונכ. כך לי הפקל לטעס נט סקכ"ס (וילטולן לארבעה מניין הלווע וווען מינין החריס). הילך סוחיל וווען כהין (כחנו הילך ללוות על המים קהן גו זוכיר נחוג גבורה גטמיס ללוות על סמייס. לאחד הילך לאן לאזיכיל דמסמע זומן. ווילג'ה היליעזר כזומנה: גענאל. ולכדי היליעזר (וילר וכוי לה פירץ לו) ווילס כי הילך פיקנו לומלא] וכחיכ' לה] הילך וכוכיל הסקס מן סתג ווילך כלצון שטהה הילך מזיב' קרוות ומווילס הסקס לפי טג' בילוט להטונות היין לאון פהינא הילך לאון עטח נסמלר זבחו צל רבו וכטאל' בילוט סאן לאון לתה נטונא לי' צלצון דטללה וווען טול ומטר. וכטיל' לילכי יוטען צפוק מלטאל' כד' פוק מלטוציכי רבי לה פיג' הילכדי יוטען ובפסוק מיילי ולופוקי מלטוציכי היליעזר (הילמן) אה' כד' לטכיה כל הצנה מזיכר הילך למונמר לחינו מוכיך כל הצנה הילך זומנה ערוף"י' [טמוץילין פהייט סמפיקס לאכל יוס זומנה טה. בקאי בתג קה' מזיכיל: תhiloh [ויטעמלן] כטמוך. רבי עקיבא הילך הומל נטיק': הילכה ונענמיה בסמוון. שלחדרן מזיכיל: בתפלת המוספין. שלחדרן: [ה]מתפלל תפילה יודה. ולום לייפרכט טעמעלן לי'. לך' טה' שטומלין זני חזין חד' לוי' ואה' תל' מושפ. הילם קרייל חיטאים סיוט [הילך הילך הילך יוי' וויטן קולות ומיטלן]: סטומולן הילך ז' כתיב. בנים' הילך ז' קרייל בילדך טרחלן לממאלת לאכל פילוטה (אכן ערلت נקרלה-tag השקייל' קומות מגו') ומיטלן: שטומונת סיתי פנעםיס טענות טה. ז' זולען ווילו כי לעתכס לבש: שטומולן טה מגוז מלילאס] על צהה סטומינו גו וטחלה יהודה בן בתירה דאמר רמייז' רביע עקיבא כי כתיב ניסוך ית ניסוכין הכתוב מדבר אחד ניסוך הסך הדר או נסך נסך מאין הא' ז' מניא א' ר' יהושע נימאה חד' היא וס' ל' בר' יהודה דמתני' [ב] בכת"ב והש הוה והוד הגשם. [ל] בכת"ב א' קבשות. [ל] לכרא אין חור על מעלה לפ' שאון מוקם לשאלה לה', אל' על הזחמן וויל' והיא דבלוי יהושע מפשיס' לה' חוויה מאוחר' יוויה. [ל] ב' הכת"ב' יום הר' ווינה. ר' אמר המורה לא איטרפייש לא טעמאנ' וויל' פסק וויל' פסק והחיתה מהימן בבל לטן וויל' פסק ההייד': אמר המורה לא איטרפייש לא טעמאנ' וויל' נראא לפ' שקידע בע' או בא בחרל' המוספין קיד' מהפלטה שחזור, צפוי' שמתקביצין לשימוש קרייאת ספה תורה או' הפללה השורה. וכן שקורין התפללון תפלל מוסך, היליך תיקט שכ' שני' תפלל לא יה' אלא בקידרין

הרשב"א "שיטה לבעל הזרחות" ממש רשי". מלן בב' הכת"ז אמר בשני. מלן בב' הכת"ז מס' חמוץ.

מצביות

פרק ראשון

כל חלך נזיעת רחתה ווקיש לוא למכנן [ד']^א כוילוי ביה סלה
 קה נקי ווחורקיס (וכו') [מולא] צבאיין מע ר'ה ווועפ'י
 צטומפה צצעיעת מן פסוק זלטיס יוס לפיע רהך אונגה
 כמושען קפונ גו) הא גבל העט ומפורחות זו ענער ואונין מפוזחות
 חיין חוקצין [הילן] כדי זולכו

ה-ט' אמר מזנות בונחן ברכינו

מִקְתָּם לַיְלָמָדָה: קְרֹו לֵיהֶן
בְּנֵי נָאֵלָה בְּסֵס הַגּוֹן.

כלוחה צל זאכ בעזקען¹⁴ ג' לוגן סייא ממלטן מון בעזקען. ולגי יסולד פלאג גתלען דהמאן בלוג חדח [טייה] ממלטן ופליג נמי בעזקעןיגו¹⁵ פלאג זוליך וועלטצע (סוכה מה). ומכלניטים קמעיניגו:
לעומך כלכני יסולד כרי געלען*ו*, שייענו כל בעזקען. מאהן בעזקען

שミニני ומאי שנא ראשון דלא דכי
דמיזי מים בשני הוא דרמייז שミニ
מי כי רמייז מים בשבעי הוא
דרמייז אלא רבוי ירושע היא וניסוך
המים כל שבעה הלכתא גמירי לה
אמיר ר' אמר א"ר יוחנן משום ר'
חווניא איש בקעת בית חורתן עשר
טביעות ערבה וניסוך המים הלכה
משה מסיני: רבוי יהודה אומר משום
רבוי ירושע העובר לפניהם היבום
שוב الآخرון של חג האחרון מזוכיר
הרשות איןנו מזוכיר ביום טוב
הרשות איןנו מזוכיר ביום טוב
אחרון איןנו מזוכיר: הי רבוי ירושע
אלילמא רבוי ירושע דמתניתין הא
אמר ביום טוב الآخرון של חג הוא
מזוכיר אלא ר' ירושע דברייתה האמר
ירושע הנחתו ותו הא דתניא ר'
יהודה אומר משום בן בתיריה העובר
לפניהם התייבה ביום טוב الآخرון של חג
אחרון מזוכיר הי בן בתיריה אילימה
ביבי יהודה בן בתיריה הא אמר בשני
בhart הוא מזוכיר אמר רב נחמן בר
צחק תהא ברבי ירושע בן בתיריה
מנני דקרי ליה בשמיה ווימנני דקרי
לייה בשמיה דאבא וזה מקמי^ד
دلיסמכו והא לבתר דלי סמכו.

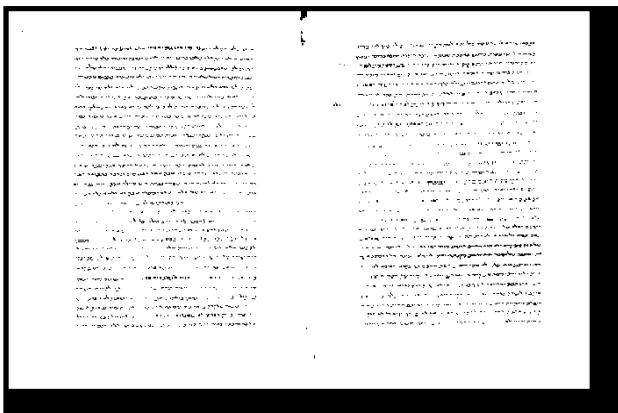
לן ה' דלאכני (ליה) [למייל] רבינו הילנער מלולע גמל לה זו
מנסוך סמיס גמל כדי צדעל [עדעתו] לה' סגד נסוך מיש
להזען לתוקס הילנעריה שה' דתנן כל צדנעה וככ' קה' צניע
לה מלולע גמל הא' ניקוז לה' כרבינו יוסלה לה' כרבינו עקיבא
לה' דילמלה מניסוך זיין' וקסבר מושם לרתקון סודה. ופצעיטה לה'
מלולע גמל ולט' מניסוך ולכאי לה' מוקשים לה' לה' כרבינו
הילנער. וזה גרטטען [געטל] מה' מלוב' צויס ולט' גרטטען' נמי^ה
סה' לדהマル מר ומונחתס ונספחים וכו'. וגמר גמל
לה רבינו יוסקען: להלכה נמסה מסני סי' [כללתה חמיין]^ה
דהמר ר' חמיין וכו'. נעל נטיעות: יולדות מפוזרות בכלי^ה
סלה' צואה צולחות ביטת סלה' נחלה' נעכלה' חנקיס וכלה' גמלע

בב' הכתה כי
חיקת. גלוּ בכב
תת' יי' ופלי'
שמנין. נל' כת'
וכתה כי יומ
היל נל' גלוּ וככ
תת' גמרא
[] בכתה כי א
ידי עקיבא א
ידי יהודת. בכתה

תצלומי דפוס ספרד והכת"י על הגמ' בדף ג' ע"א,

[ניתן לראות שלמרות שמהמילים בטל וברוחות הפירוש זהה לפירוש הנדפס בגמרות, בכלל זאת תחילת הפירוש מתחילה המסכת עד שם שונה לחלוtin (ראה בהרחבה במבוא)].

דפוס ספרד

כתב יד ב'

כתב יד א'